FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM
(tredje avdelningen i utökad sammansättning)
den 14 maj 1998 *

I de förenade målen T-339/94, T-340/94, T-341/94 och T-342/94,

Metsä-Serla Oy, bolag bildat enligt finländsk rätt, Helsingfors,

United Paper Mills Ltd, bolag bildat enligt finländsk rätt, Valkeakoski (Finland),

Tampella Corporation, bolag bildat enligt finländsk rätt, Tammerfors (Finland),

Oy Kyro AB, bolag bildat enligt finländsk rätt, Kyrökoski (Finland),

företrädda inledningsvis av advokaterna Hans Hellmann och Hans-Joachim Voges, Köln, därefter av advokaten Hans Hellmann och advokaten Hans-Joachim Hellmann, Karlsruhe, delgivningsadress: advokatbyrån Loesch & Wolter, 11, rue Goethe, Luxemburg,

sökande,

* Rättegångsspråk: tyska.

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, inledningsvis företrädd av Bernd Langeheine och Richard Lyal, rättstjänsten, båda i egenskap av ombud, därefter av Richard Lyal, biträdd av advokaten Dirk Schroeder, Köln, delgivningsadress: rättstjänsten, Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg, Luxemburg,

svarande,

angående en talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut 94/601/EG av den 13 juli 1994 om ett förfarande för tillämpning av artikel 85 i EG-fördraget, IV/C/33.833 — kartong (EGT L 243, s. 1),

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN
(tredje avdelningen i utökad sammansättning)

sammansatt av ordföranden B. Vesterdorf samt domarna C. P. Briët, P. Lindh, A. Potocki och J. D. Cooke,

justitiesekreterare: byrådirektören J. Palacio González,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter det muntliga förfarandet den 8 juli 1997,

följande

Dom

Bakgrund

1 Föreliggande mål gäller kommissionens beslut 94/601/EG av den 13 juli 1994 om ett förfarande för tillämpning av artikel 85 i EG-fördraget, IV/C/33.833 — kartong (EGT L 243, s. 1), ändrat före offentliggörandet genom kommissionens beslut av den 26 juli 1994 (C(94) 2135 slutlig, nedan kallat beslutet). Genom beslutet bötfälldes 19 tillverkare och leverantörer av kartong inom gemenskapen för att ha överträtt artikel 85.1 i fördraget.

2 Genom skrivelse av den 22 november 1990 inkom British Printing Industries Federation, en branschorganisation som företräder majoriteten av tillverkarna av tryckta förpackningar i Förenade kungariket (nedan kallad BPIF), med ett informellt klagomål till kommissionen. BPIF gjorde gällande att de kartongtillverkare som levererade till Förenade kungariket hade företagit ett antal samtidiga och enhetliga prishöjningar och begärde att kommissionen skulle undersöka om det eventuellt förelåg en överträdelse av gemenskapens konkurrensregler. För att försäkra sig om att detta initiativ offentliggjordes publicerade BPIF ett pressmeddelande. Innehållet i detta meddelande återgavs i branschtidningar under december 1990.

3 Den 12 december 1990 inkom även Fédération française du cartonnage med ett informellt klagomål till kommissionen, i vilket den redogjorde för sin uppfattning om den franska kartongmarknaden i ordalag som liknade dem BPIF använt i sitt klagomål.

4 Den 23 och 24 april 1991 genomförde kommissionens tjänstemän i enlighet med artikel 14.3 i rådets förordning nr 17 av den 6 februari 1962, Första förordningen om tillämpning av fördragets artiklar 85 och 86 (EGT 13, 1962, s. 204, svensk specialutgåva, område 8, volym 1, s. 8, nedan kallad förordning nr 17) utan förvarning samtidiga undersökningar vid ett flertal företag och branschorganisationer inom kartongbranschen.

5 Efter dessa undersökningar begärde kommissionen med stöd av artikel 11 i förordning nr 17 upplysningar och handlingar av samtliga mottagare av beslutet.

6 De uppgifter som framkom av dessa undersökningar och av begäran om upplysningar och handlingar föranledde kommissionen att dra den slutsatsen att de berörda företagen från halvårsskiftet 1986 till april 1991 (i flertalet fall) hade deltagit i åtminstone en överträdelse av artikel 85.1 fördraget.

7 Kommissionen beslutade följaktligen att inleda ett förfarande för tillämpning av sistnämnda bestämmelse. Genom skrivelse av den 21 december 1992 sände kommissionen ett meddelande om anmärkningar till vart och ett av de berörda företagen. Samtliga dessa företag besvarade meddelandet skriftligen. Nio företag begärde att få yttra sig muntligen. Förhöret med dem ägde rum den 7—9 juni 1993.

8 Efter det att förfarandet hade avslutats fattade kommissionen beslutet, som innehåller följande bestämmelser:

"Artikel 1

Buchmann GmbH, Cascades SA, Enso-Gutzeit Oy, Europa Carton AG, Finnboard — the Finnish Board Mills Association, Fiskeby Board AB, Gruber & Weber GmbH & Co KG, Kartonfabriek De Eendracht NV (som är verksamt

under namnet BPB de Eendracht NV), NV Koninklijke KNP BT NV (tidigare Koninklijke Nederlandse Papierfabrieken NV), Laakmann Karton GmbH & Co KG, Mo och Domsjö AB (MoDo), Mayr-Melnhof Gesellschaft mbH, Papeteries de Lancey SA, Rena Kartonfabrik AS, Sarrió SpA, SCA Holding Ltd (tidigare Reed Paper & Board (UK) Ltd), Stora Kopparbergs Bergslags AB, Enso Española SA (tidigare Tampella Española SA) och Moritz J. Weig GmbH & Co KG har överträtt artikel 85.1 i fördraget genom att deltaga,

— vad beträffar Buchmann och Rena från omkring mars 1988 till i vart fall slutet av år 1990,

— vad beträffar Enso Española i vart fall från mars 1988 till i vart fall slutet av april 1991,

— vad beträffar Gruber & Weber från i vart fall år 1988 till slutet av år 1990,

— vad beträffar övriga fall från halvårsskiftet 1986 till i vart fall april år 1991,

i ett avtal och ett samordnat förfarande som inleddes vid halvårsskiftet 1986 och som innebar att kartongleverantörer inom Europeiska gemenskapen

— samlades regelbundet till hemliga och institutionaliserade möten i syfte att diskutera och enas om en gemensam konkurrensbegränsande branschplan,

— enades om regelbundna prishöjningar för varje produktkvalitet i de olika nationella valutorna,

— planlade och genomförde samtidiga och enhetliga prishöjningar inom hela Europeiska gemenskapen,

— enades om att bibehålla de största tillverkarnas marknadsandelar på konstanta nivåer, men med möjlighet till vissa ändringar,

— allt oftare från och med början av år 1990 vidtog samordnade åtgärder för att kontrollera tillförseln till den gemensamma marknaden i syfte att säkerställa genomförandet av de nämnda samordnade prishöjningarna,

— utbytte information om leveranser, priser, driftstopp, orderstock och kapacitetsutnyttjandegrad för att främja ovannämnda åtgärder.

...

Artikel 3

Nedanstående företag åläggs följande böter för de överträdelser som har konstaterats i artikel 1:

...

v) Finnboard — Finska Kartongföreningen, böter på 20 000 000 ecu, för vilka Oy Kyro AB är solidariskt ansvarigt tillsammans med Finnboard för 3 000 000 ecu, Metsä-Serla Oy för 7 000 000 ecu, Tampella Corp. för 5 000 000 ecu och United Paper Mills för 5 000 000 ecu,

...»

9 Sökandena till vilka beslutet var riktat är finländska kartongtillverkare. De saluför sina produkter inom gemenskapen samt på andra marknader genom förmedling av Finska Kartongföreningen — Finnboard (nedan kallad Finnboard). Finnboard är en branschorganisation bildad enligt finländsk rätt. År 1991 hade föreningen sex medlemmar, däribland sökandena.

10 Det framgår av punkt 174 i övervägandena i beslutet att kommissionen bötfällde Finnboard av det skälet att det var Finnboard och inte sökandebolagen som hade deltagit aktivt och direkt i överenskommelsen. Den ansåg emellertid sökandebolagen solidariskt ansvariga med Finnboard för betalningen av den andel av böterna som ungefär motsvarade den kartongförsäljning som Finnboard utfört för vart och ett av dessa bolags räkning.

Förfarande

11 Metsä-Serla Oy, United Paper Mills Ltd, Tampella Corporation och Oy Kyro AB har väckt föreliggande talan genom ansökningar som inkom till förstainstansrättens kansli den 14 oktober 1994. De registrerades under följande målnummer: T-339/94, T-340/94, T-341/94 och T-342/94.

12 Ordföranden för andra avdelningen i utökad sammansättningen beslutade den 30 mars 1995 att de fyra målen skulle förenas vad gäller det skriftliga och muntliga förfarandet samt domen.

13 Enligt förstainstansrättens beslut av den 19 september 1995 förordnades referenten att tjänstgöra på tredje avdelningen i utökad sammansättning och målet tilldelades följaktligen denna avdelning.

14 Talan mot beslutet har väckts i sjutton andra fall (mål T-295/94, T-301/94, T-304/94, T-308/94, T-309/94, T-310/94, T-311/94, T-317/94, T-319/94, T-327/94, T-334/94, T-337/94, T-338/94, T-347/94, T-348/94, T-352/94 och T-354/94) av alla andra mottagare av beslutet med undantag av Rena Kartonfabrik AS och Papeteries de Lancey SA. Sökanden i mål T-301/94, Laakmann Karton GmbH, återkallade sin talan genom skrivelse som inkom till förstainstansrättens kansli den 10 juni 1996, och målet avskrevs genom beslut av den 18 juli 1996 i mål T-301/94, Laakmann Karton mot kommissionen (inte publicerat i rättsfallssamlingen).

15 Slutligen väcktes talan av sammanslutningen CEPI-Cartonboard, till vilken beslutet inte var riktat, som återkallade sin talan genom skrivelse som inkom till förstainstansrättens kansli den 8 januari 1997, och målet avskrevs genom beslut av den 6 mars 1997 i mål T-312/94, CEPI-Cartonboard mot kommissionen (inte publicerat i rättsfallssamlingen).

16 Förstainstansrätten (tredje avdelningen i utökad sammansättning) beslutade på grundval av referentens rapport att inleda det muntliga förfarandet och vidtog åtgärder för processledning genom att anmoda parterna att besvara vissa skriftliga frågor samt att inkomma med vissa handlingar. Parterna rättade sig efter denna anmodan.

17 Parterna utvecklade sin talan och besvarade förstainstansrättens frågor vid sammanträdet som ägde rum den 8 juli 1997.

Parternas yrkanden

18 Sökandena har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogiltigförklara beslutet med avseende på sökandena,

— i andra hand nedsätta böterna,

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

19 Kommissionen har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogilla talan,

— förplikta sökandena att ersätta rättegångskostnaderna.

Föremålet för tvisten

20 Föreliggande talan avser endast artikel 3 v i beslutet, enligt vilken sökandena är solidariskt ansvariga tillsammans med Finnboard för betalningen av de 20 miljoner ecu i böter som Finnboard ålagts, upp till följande belopp: 7 miljoner ecu (Metsä-Serla Oy), 5 miljoner ecu (United Paper Mills Ltd), 5 miljoner ecu (Tampella Corporation) och 3 miljoner ecu (Oy Kyro AB).

Yrkandet om ogiltigförklaring av beslutet

Huruvida artikel 15.2 i förordning nr 17 och artikel 85.1 i fördraget har åsidosatts

Parternas argument

21 Sökandena har gjort gällande att artikel 15.2 i förordning nr 17 inte ger kommissionen rätt att anta ett beslut om att göra ett företag betalningsansvarigt för böter som ett annat företag har ålagts. Denna bestämmelse ger endast rätt att bötfälla de företag som själva har överträtt konkurrensreglerna. Kommissionen konstaterar emellertid klart i artikel 1 i beslutet att sökandena inte har överträtt artikel 85 i fördraget. Vidare har de i beslutet inte ansetts ansvariga för den överträdelse som Finnboard påstås vara skyldig till.

22 Kommissionen har i föreliggande fall konstaterat ett ansvar för annans handling, vilket skiljer sig från ansvar för egen handling. I motsats till den sistnämnda ansvarsformen är ansvaret för annans handling endast ett härlett ansvar.

23 Kommissionen har felaktigt gjort gällande att det inte är nödvändigt att konstatera om sökandena har överträtt konkurrensreglerna för att de skall anses solidariskt ansvariga tillsammans med Finnboard för betalningen av böterna. Principerna om administrativa åtgärders lagenlighet (se domstolens dom av den 22 mars 1961 i de förenade målen 42/59 och 49/59, Snupat mot Höga myndigheten, REG 1961, s. 99; svensk specialutgåva, häfte 1) och rättssäkerhet förutsätter nämligen att kommissionen har befogenhet att fatta sitt beslut. Kommissionen påstående att den även hade kunnat välja att bötfälla sökandena motsägs för övrigt av dess eget konstaterande i punkt 174 i övervägandena i beslutet.

24 Sökandena har även bestritt att kommissionen har kunnat hålla dem solidariskt ansvariga för betalningen av böterna på grundval av att det föreligger en ekonomisk enhet.

25 För det första är domstolens dom av den 6 mars 1974 i de förenade målen 6/73 och 7/73, Istituto Chemioterapico Italiano och Commercial Solvents mot kommissionen (REG 1974, s. 223, punkt 45; svensk specialutgåva, häfte 2), i motsats till kommissionens påstående, inte tillämplig i föreliggande fall. I det målet godtog domstolen att moderbolaget och dotterbolaget tillsammans hade överträtt konkurrensreglerna och att de därför var solidariskt ansvariga för överträdelsen. Böter kunde därmed åläggas vardera företaget (se även domstolens dom av den 14 juli 1972 i mål 48/69, ICI mot kommissionen, REG 1972, s. 619; svensk specialutgåva, häfte 2). I föreliggande fall ansåg kommissionen emellertid inte att Finnboard bildade en ekonomisk enhet tillsammans med något eller samtliga medlemsbolag i den mening som avses i artikel 85.1 i fördraget. Relevant rättspraxis i fråga om företagsgrupperingar gäller för övrigt ansvaret för marknadsagerandet inom gruppen då denna karaktäriseras av en "hierarkisk" struktur och av att samma ekonomiska mål eftersträvas.

26 För det andra är antagandet att vart och ett av sökandebolagen skulle bilda en ekonomisk enhet tillsammans med Finnboard grundlöst. Sökandena kontrollerar inte och skulle för övrigt inte kunna kontrollera Finnboard. De har i det avseendet hävdat att medlemsbolagen inte har del i Finnboards kapital, de är inte företrädda i styrelsen i egenskap av bolag, styrelsemedlemmarna utses av samtliga medlemsbolag, och slutligen har styrelsen, även om den fastställer allmänna riktlinjer, inte befogenhet att ge specifika instruktioner till verkställande direktören för Finnboard. Sökandena har erinrat om att avsaknaden av kontroll- eller instruktionsmöjligheter anses som betydelsefullt i rättspraxis (se domen i det ovannämnda målet ICI mot kommissionen).

27 Som svar på kommissionens argument har sökandena tillagt att Finnboard själv täcker sina verksamhetskostnader genom intäkterna från kommissionsuppdragen, och att dessa kostnader inte täcks av medlemsbolagen i motsats till vad kommissionen har påstått.

28 Slutligen har sökandena invänt mot att kommissionen motiverar sitt beslut med att Finnboard har agerat som sökandenas *"alter ego* och i deras intresse". Sökandena har med åberopande av domstolens dom av den 12 juli 1984 i mål 170/83, Hydrotherm (REG 1984, s. 2999) gjort gällande att samstämmiga intressen, om det antas att sådan samstämmighet föreligger — vilket har bestritts —, inte räcker för att dra slutsatsen att sökandena bildar en ekonomisk enhet tillsammans med Finnboard (domen i det ovannämnda målet Istituto Chemioterapico Italiano och Commercial Solvents mot kommissionen och förstainstansrättens dom av den 12 januari 1995 i mål T-102/92, Viho mot kommissionen, REG 1995, s. II-17, i synnerhet punkt 48—50). Vart och ett av medlemsbolagen i Finnboard har en egen ekonomisk målsättning som inte kan likställas med Finnboards målsättning.

29 Sökandena har invänt att i den mån som de har hållits ansvariga för faktisk drift av verksamheten, räcker inte det för att uppfylla villkoren i artikel 15.2 i förordning nr 17, eftersom mottagarna av beslutet enligt denna bestämmelse skall ha begått överträdelsen i egenskap av gärningsman eller medgärningsman. Även om Finnboard hade deltagit i en överenskommelse i medlemsbolagens föregivna intresse, skulle dessa därigenom inte bli parter i överenskommelsen.

30 Slutligen utgör varken risken för att Finnboard inte skulle betala böterna eller praktiska överväganden (se punkt 174 i övervägandena i beslutet) skäl för kommissionen att ålägga företagen ett solidariskt ansvar.

31 Kommissionen anser att böterna är i vederbörlig ordning grundade på artikel 15.2 i förordning nr 17. Denna bestämmelse utgör nämligen tillräcklig rättslig grund för att fastställa sökandenas solidariska ansvar för betalningen av Finnboards böter.

32 Sökandena har inte haft försäljningsavdelningar som salufört deras produkter. Saluföringen har således uteslutande genomförts genom förmedling av Finnboard. Försäljningsavtalen avseende de aktuella produkterna ingicks mellan köparna och

Finnboard, kundfaktureringen utfördes i den berörde tillverkarens namn och äganderätten övergick direkt från Finnboards medlemsbolag till kunden. Prispolitiken i fråga om varje enskild produkt fastställdes av medlemsbolagen inom ramen för Finnboard.

33 Finnboard var dessutom skyldig att följa sökandenas instruktioner avseende volymer och priser på de produkter den avsatte. Även om Finnboard hade ett visst utrymme att förhandla priser och försäljningsvillkor, motsvarade den aktuella situationen fördelningen av uppgifter mellan försäljnings- och marknadsavdelningen inom ett och samma företag. Sökandena överlämnade försäljningen av hela sin produktion till Finnboard, som därigenom kan anses som ett hjälporgan till vart och ett av sökandebolagen (se i det avseendet domstolens dom av den 16 december 1975 i de förenade målen 40/73—48/73, 50/73, 54/73, 55/73, 56/73, 111/73, 113/73 och 114/73, Suiker Unie m. fl. mot kommissionen, REG 1975, s. 1663).

34 Medlemsbolagen hade möjlighet att kontrollera Finnboards verksamhet och Finnboard kunde således inte agera självständigt på marknaden. Förutom medlemsbolagens instruktioner om saluföringen av deras produkter, ingick även deras egen företrädare i Finnboards styrelse. Det är för övrigt helt otänkbart att sökandena skulle ha överlämnat hela sin produktion till en organisation över vilken de inte hade någon kontroll, vilken kunde fastställa priser och försäljningsvillkor efter eget tycke utan hänsyn till sökandebolagens instruktioner. Därutöver har Finnboards driftskostnader täckts av medlemsbolagen.

35 Under dessa omständigheter och med hänsyn till att Finnboard agerade för sökandenas räkning bildade Finnboard tillsammans med vart och ett av sökandebolagen en ekonomisk enhet vad gäller deras respektive försäljning.

36 Denna bedömning får stöd av Finnboards och sökandenas likartade agerande på marknaden (se domen i det ovannämnda målet Viho mot kommissionen, punkt 50). Det är osannolikt att Finnboard inte handlade i sökandenas intresse när den saluförde deras produkter. Såsom har konstaterats i beslutet handlade Finnboard som sökandenas alter ego.

37 Även om sökandena och Finnboard är juridiskt skilda personer, kan enligt rättspraxis vart och ett av sökandebolagen hållas ansvarigt för Finnboards agerande (se domar i de ovannämnda målen ICI mot kommissionen, punkt 132 och följande punkter, Istituto Chemioterapico Italiano och Commercial Solvents mot kommissionen, punkt 36 och följande punkter, samt förstainstansrättens dom av den 10 mars 1992 i de förenade målen T-68/89, T-77/89 och T-78/89, SIV m. fl. mot kommissionen, REG 1992, s. II-1403, punkt 357, svensk specialutgåva, häfte 12, och domen i det ovannämnda målet Viho mot kommissionen, punkt 47).

38 Eftersom det enligt rättspraxis är tillåtet att ålägga var och en av sökandena böter då en ekonomisk enhet föreligger, är det under alla omständigheter möjligt att tillämpa bestämmelsen om solidariskt ansvar. Ett uttryckligt konstaterande i artikel 1 i beslutet av att sökandena hade gjort sig skyldiga till en överträdelse var inte nödvändigt, eftersom sökandena har kunnat hållas ansvariga för Finnboards agerande. Det är således oriktigt att göra gällande att kommissionen har ålagt sökandena ett ansvar för annans handling.

39 De principer som följer av rättspraxis avseende koncernbolag samt moderbolag och dotterbolag kan tillämpas i föreliggande fall, eftersom de ifrågavarande företagen i det motsatta fallet skulle kunna kringgå konkurrensreglerna enbart genom att inrätta juridiskt oberoende försäljningsorgan för vars agerande de inte hade något ansvar, samtidigt som dessa organ skulle följa företagens instruktioner.

40 Kommissionens lösning innebär slutligen inte att sökandena förlorar några rättigheter, eftersom dessa erhållit ett meddelande om anmärkningar i vilket kommissionen tillkännagav sin avsikt att hålla dem solidariskt ansvariga för böterna.

Förstainstansrättens bedömning

41 I artikel 15.2 i förordning nr 17 föreskrivs följande:

"Kommissionen får ålägga företag och företagssammanslutningar böter om lägst ettusen och högst en miljon beräkningsenheter, eller ett högre belopp som dock inte får överstiga tio procent av föregående räkenskapsårs omsättning för varje företag som har deltagit i överträdelsen genom att uppsåtligen eller av oaktsamhet

a) överträda bestämmelserna i fördragets artikel 85.1 ... ."

42 I denna bestämmelse preciseras inte uttryckligen om ett företag, som inte är direkt och formellt ansvarigt för den överträdelse som kommissionen konstaterat, kan förklaras solidariskt ansvarigt tillsammans med ett annat företag, som är skyldigt till det rättsstridiga agerande som konstaterats samt har ålagts en påföljd för detta, för betalningen av de böter som det sistnämnda företaget ålagts.

43 Det finns emellertid anledning anse att nämnda bestämmelse skall tolkas på så sätt att ett företag kan förklaras solidariskt ansvarigt med ett annat företag för betalningen av de böter det sistnämnda företaget ålagts för att det uppsåtligen eller av oaktsamhet har gjort sig skyldigt till en överträdelse under förutsättning att kommissionen i samma rättsakt visar att även det företag som skall svara solidariskt för böterna skulle ha kunnat anses skyldigt till överträdelsen.

44 I föreliggande fall är Finnboard det företag som direkt och formellt hålls ansvarigt för överträdelsen av artikel 85.1 i fördraget (artikel 1 i beslutet) och som kommissionen därför ålägger böter i artikel 3 v i beslutet. Vart och ett av sökandebolagen förklaras emellertid solidariskt ansvariga för betalningen av en del av dessa böter till följd av att kommissionen ansåg att Finnboard hade agerat som sökandebolagens "alter ego" och i deras intresse (punkt 174 andra stycket i övervägandena i beslutet).

45 Det skall därför undersökas om det fanns sådana ekonomiska och rättsliga band mellan Finnboard och sökandena att kommissionen kunde hålla var och en av dem direkt och formellt ansvarig för överträdelsen.

46 Det framgår i detta avseende av beslutet att kommissionen ansåg att sökandena var ansvariga för Finnboards handlingar (ovannämnda punkt 174 andra stycket).

47 För att bedöma om detta påstående är välgrundat finns det anledning att ta hänsyn till de huvudsakliga uppgifter som framgår av handlingarna och i synnerhet av sökandenas svar på förstainstansrättens skriftliga frågor om Finnboards verksamhet och dess rättsliga och faktiska förbindelser med sina medlemsbolag, och i synnerhet med sökandena.

48 Enligt stadgarna av den 1 januari 1987 (2 §) är Finnboard en förening som marknadsför kartong tillverkad av sökandena och andra pappersindustriprodukter tillverkade av andra medlemmar.

49 Enligt 10 och 11 §§ i nämnda stadgar har varje medlem en representant i styrelsen vilken bland annat har till uppgift att besluta om riktlinjer för föreningens verksamhet, fastställa budgeten, kreditlimiten, finansieringsplanen och principerna för kostnadsfördelningen mellan medlemmarna samt utse verkställande direktör.

50 I 20 § i stadgarna föreskrivs följande:

"För föreningens förbindelser ansvarar dess medlemmar gentemot gäldenärerna en för alla och alla för en såsom för egen gäld.

Ansvarighet för skuld och förbindelser fördelas inom föreningen mellan medlemmarna i förhållande till nettofaktureringen under löpande och två föregående kalenderår."

51 När det gäller försäljningen av kartongprodukter framgår det av sökandenas svar på förstainstansrättens skriftliga frågor att de vid den aktuella tidpunkten hade uppdragit åt Finnboard att utföra all deras försäljning av kartong, endast med undantag av intern försäljning inom varje sökandebolag samt försäljning av små volymer till tillfälliga köpare i Finland (se även 14 § i stadgarna). Vidare fastställde och tillkännagav Finnboard identiska tariffer för samtliga kartongtillverkande medlemmar.

52 Sökandena har även förklarat att kunderna, i samband med individuell försäljning, ingav sina order till Finnboard samt i allmänhet angav den fabrik som önskades. Sådana önskemål förklaras bland annat av kvalitetsskillnaderna mellan de produkter som de olika sökandebolagen tillverkade. För det fall inget önskemål hade uttryckts fördelades orderna mellan medlemmarna av Finnboard i enlighet med 15 § i stadgarna på följande vis:

"Inkommande order fördelas rättvist och jämlikt till medlemmarna för tillverkning, med beaktande av respektive medlems produktionskapacitet och de av styrelsen fastställda fördelningsprinciperna."

53 Finnboard hade getts rätt att förhandla försäljningsvillkoren, inklusive priset, med varje potentiell kund medan sökandena hade upprättat allmänna riktlinjer för de individuella förhandlingarna. Varje order skulle emellertid underställas det berörda sökandebolaget som beslutade om den skulle accepteras.

54 Den löpande individuella försäljningen och de räkenskapsprinciper som tillämpades för nämnda försäljning har beskrivits i ett uttalande av den 4 juni 1997 av Finnboards revisor:

"Finnboard agerar i egenskap av kommissionär för sina kommittenter och fakturerar 'i eget namn, men för varje kommittents räkning'.

1. Varje order bekräftas av kommittentens fabrik.

2. Vid avlämnandet utfärdar fabriken en första faktura till Finnboard ('Mill invoice'). Fakturan bokförs på kommittentkontot som en fordran och i Finnboards inköpsregister som en skuld till fabriken.

3. Fakturan, som utfärdas av fabriken (med avdrag för uppskattade kostnader för transport, lagring, leverans och finansiering), betalas i förskott av Finnboard inom den överenskomna fristen (tio dagar under år 1990/1991). Finnboard finansierar härigenom lager i utlandet och fabrikens kundfordringar utan att bli ägare till det avlämnade godset.

4. Vid leveransen till kunden fakturerar Finnboard denne för fabrikens räkning. Fakturan bokförs som försäljning på kommittentkontot och som fordran i Finnboards försäljningsregister.

5. Kundbetalningarna införs på kommittentkontot och eventuella skillnader mellan uppskattade priser och kostnader och samt faktiska priser och kostnader (se punkt 3) balanseras genom kommittentkontot."

55 Således står det inledningsvis klart att även om Finnboard hade rätt att förhandla priser och andra försäljningsvillkor med de slutliga kunderna med iakttagande av de riktlinjer som sökandena hade fastställt, kunde ingen försäljning äga rum utan att priset och andra försäljningsvillkor först hade godkänts av det berörda sökandebolaget.

56 Det är för det andra ostridigt att äganderätten övergick direkt från det berörda sökandebolaget till den slutliga kunden.

57 Slutligen konstaterar förstainstansrätten att Finnboards kommissionsarvoden, som anges som omsättning i dess årsredovisning, inte täcker kostnaderna för den försäljning Finnboard utförde för medlemsbolagens räkning, såsom kostnader för transport och finansiering. Av detta följer att Finnboard inte har haft något eget ekonomiskt intresse av att delta i en prissamverkan, eftersom de prishöjningar som tillkännagavs och genomfördes av de företag som samlades inom ramen för PG Paperboards organ inte kunde ge föreningen någon vinst. Däremot var Finnboards deltagande i denna samverkan av direkt ekonomiskt intresse för sökandena.

58 Mot bakgrund av dessa omständigheter var de ekonomiska och rättsliga banden mellan Finnboard och vart och ett av sökandebolagen sådana att Finnboard genom sin marknadsföring av kartongen för sökandenas räkning endast handlade i egenskap av hjälporgan till dessa bolag. Med hänsyn till dessa band samt till att Finnboard var skyldigt att följa sökandenas respektive riktlinjer och inte kunde agera självständigt på marknaden i förhållande till sökandena, bildade Finnboard i själva verket en ekonomisk enhet tillsammans med vart och ett av de kartongtillverkande medlemsbolagen (i analogi med domen i det ovannämnda målet Suiker Unie m. fl. mot kommissionen, punkt 538—540).

59 Kommissionen har således i motiveringen av beslutet med rätta ansett sökandena ansvariga för Finnboards konkurrensbegränsande agerande, vilket innebär att det hade varit möjligt att anse vart och ett av sökandebolagen skyldigt till en uppsåtlig överträdelse av artikel 85.1 i fördraget. I stället för att ålägga sökandebolagen böter direkt kunde således kommissionen välja att förklara vart och ett av dem solidariskt ansvariga tillsammans med Finnboard för betalningen av en del av denna branschorganisations böter.

60 Mot bakgrund av det ovan anförda kan talan inte vinna bifall på denna grund.

Yrkandet om nedsättning av böterna

61 Enligt artikel 44.1 i rättegångsreglerna skall ansökan om väckande av talan innehålla uppgifter om föremålet för talan samt en kortfattad framställning av grunderna för denna. Ett åsidosättande av denna bestämmelse är ett rättegångshinder som inte kan avhjälpas och som förstainstansrätten på eget initiativ kan pröva (se bland annat förstainstansrättens dom av den 10 juli 1990 i mål T-64/89, Automec mot kommissionen, REG 1990, s. II-367, punkterna 73 och 74).

62 Sökandena har inte åberopat några grunder till stöd för sitt yrkande om nedsättning av böterna och yrkandet skall därmed avvisas.

63 Av vad anförts följer att talan skall ogillas.

Rättegångskostnader

64 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att sökandena skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom sökandena har tappat målet, skall kommissionens yrkande bifallas.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN
(tredje avdelningen i utökad sammansättning)

följande dom:

1) Respektive talan ogillas i den del de avser ogiltigförklaring av kommissionens beslut 94/601/EG av den 13 juli 1994 om ett förfarande för tillämpning av artikel 85 i EG-fördraget, IV/C/33.833 — kartong.

2) Respektive talan avvisas i den del de avser nedsättning av de böter som åläggs i artikel 3 i beslutet.

3) Sökandena skall ersätta rättegångskostnaderna.

Vesterdorf Briët Lindh

Potocki Cooke

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 14 maj 1998.

H. Jung
Justitiesekreterare

B. Vesterdorf
Ordförande